

Informatiebrief aan de Raad

112

Zaaknummer: Z – 24/087003
Documentnummer: 415106
Datum: 30 oktober 2024
Onderwerp: Septembercirculaire Gemeentefonds 2024
Bijlage(n): Toelichting mutaties septembercirculaire 2024 t.o.v. meicirculaire 2024

Geachte Raad,

Middels deze brief willen we u informeren over de gevolgen van de septembercirculaire 2024 voor Wassenaar. De septembercirculaire 2024 is dinsdag 17 september 2024 verschenen. De belangrijkste informatie in deze circulaire betreft informatie over het vervallen van besparingsverlies jeugd, de indexatie Wmo-demografie en de actualisatie van het volumeaccres en LPO (Loon- en Prijsontwikkeling) accres op basis van de Miljoenennota 2025.

Naast de zaken die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024 zijn een aantal maatstaven op basis waarvan de algemene uitkering wordt berekend geactualiseerd. Het gaat hierbij bijv. om aantal woningen en aantal bijstandsgerechtigden.

Van een aantal taakmutaties die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024 zal door het college in de najaarsnota 2024 worden voorgesteld om deze mee te nemen in de ramingen aan de uitgavenkant, dan wel deze te beschouwen als algemeen dekkingsmiddel. Het gaat hier om extra middelen voor taken met betrekking tot het sociaal domein en in het fysieke domein. In de septembercirculaire zijn middels taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor deze gewijzigde en nieuwe taken die door de gemeente moeten worden uitgevoerd. Voor een toelichting hierop verwijzen we naar de meer gedetailleerde toelichting in de bijlage.

Dit zorgt voor onderstaand resultaat vanuit de septembercirculaire:

Bedragen x € 1.000 + = voordeel - = nadeel	2024	2025	2026	2027	2028
Bruto voor/nadeel septembercirculaire 2024	-183	191	235	229	463
Indexatie Wmo-demografie			100	201	301
Wet Betaalbare huur	30	43	36	20	17
Alleenverdienersproblematiek 2023-2024		20			
Openbare bibliotheken		48			
Budget WSW		11	12	12	12
Totaal taakmutaties mee te nemen in de begroting	30	122	148	233	330
Netto saldo te verwerken in Najaarsnota 2024	-213	69	87	-4	133

Daarnaast moeten voor 2024 ook nog de financiële gevolgen van de meicirculaire 2024 in de Najaarsnota 2024 worden meegenomen. De mutatie voor 2028 als gevolg van de decembercirculaire 2023 was nog niet in het begrotingsbedrag voor 2028 verwerkt. Deze wordt nu alsnog meegenomen. Ook moeten de verrekeningen met betrekking tot voorgaande boekjaren in 2024 nog worden verwerkt. Dit leidt tot onderstaande aanpassingen

Bedragen x € 1.000 + = voordeel - = nadeel	2024	2025	2026	2027	2028
Verrekeningen voorgaande jaren	43				
Nog te verwerken decembercirculaire 2023	0				224
Nog te verwerken meicirculaire 2024	541				
Totaal	584	-	-	-	224
Uitgaven taakmutaties meicirculaire nog mee te nemen in begroting	-61				
Netto saldo te verwerken in Najaarsnota 2024	523	-	-	-	224

De mutaties uit bovenstaande twee tabellen zullen worden verwerkt in de Najaarsnota 2024.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Bijlage: Mutaties septembercirculaire 2024 ten opzichte van de meicirculaire 2024

Bedragen x € 1.000 + = voordeel - = nadeel	2024	2025	2026	2027	2028
Stand Meicirculaire 2024 infobrief	44.007	44.772	42.220	42.745	42.971
Herzieningen voorgaande jaren in 2024	-120				
Stelpost Jeugdzorg Regeerakkoord			450	450	450
Stelpost Jeugdzorg Hervormingsagenda			256	190	190
Beginstand aangepast op basis van Meicirculaire 2024	43.887	44.772	42.926	43.385	43.611
1 Uitkeringsfactor algemeen	-28	227	178	108	61
Volumeaccres historisch Bbp		-18	-63	-73	-129
LPO (Loon- en Prijsontwikkeling) accres prijs Bbp		209	240	273	250
Nominale ontwikkeling in de septembercirculaire 2024			-45	-81	-56
Stelpost omissie volumeaccres	0	50	50	50	50
Indexatie DU Jeugd: overheveling van accres naar regionaal programma		-7	-7	-7	-7
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	-28	-7	3	-4	4
2 Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis	-343	-474	-470	-397	-208
Hoeveelheidsverschillen	-60	-297	-332	-257	-33
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-283	-177	-139	-140	-176
3 Afrekening ruimte onder BCF-plafond	148	295	295	295	295
Voorschot BCF (Btw-compensatiefonds) afrekening 2024	148				
Mutatie stelpost BCF Afrekening komende jaren		295	295	295	295
4 Taakmutaties	-15	-12	84	191	287
Wet op de lijkbezorging			5	5	5
Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	1	2			
Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)		7	7	7	7
Digitaal Stelsel Omgevingswet	-16	-21	-25	-29	-33
Bijstand jongerenorm			-7	-7	-7
Besparingsverlies jeugd			4	14	15
Indexatie Wmo-demografie			100	201	301
5 Decentralisatie en integratie-uitkeringen	55	155	148	32	28
Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	2				
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	3				
Wet Betaalbare huur	30	43	36	20	16
Alleenverdienersproblematiek 2023-2024	20				
Openbare bibliotheken		100	100		
Budget WSW		12	12	12	12
Totaal verschil septembercirculaire	-183	191	235	229	463
Berekening eindstand op basis van Septembercirculaire 2024	43.704	44.963	43.161	43.614	44.074

Ad 1. Uitkeringsfactor algemeen

Volumeaccres

Het volumeaccres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp. In de septembercirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2025 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB; MEV25). Voor de jaren 2025 tot en met 2029 is de raming van het volume deel neerwaarts bijgesteld.

LPO (Loon- en Prijsontwikkeling) accres

De indexatie voor inflatie volgt de prijs-bbp van het lopende jaar. Voor 2025 is de raming voor de prijs-bbp omhoog bijgesteld. De ramingen voor de ontwikkeling van de prijs-bbp lijken structureel te laag te zijn. Zo is als voorbeeld het percentage van de prijs bbp voor het jaar 2024 vastgezet in de meicirculaire 2024 op basis van de CEP24 op 4%.

Op basis van de werkelijke cijfers bedraagt de werkelijke ontwikkeling op basis van de MEV25 5,1%. Er vindt in deze circulaire geen compensatie voor de hogere prijsontwikkeling plaats.

Nominale ontwikkelingen in de septembercirculaire 2024

Binnen Wassenaar werken we voor de meerjarenramingen met constante prijzen. Dit betekent dat voor de jaren 2026 en verder geen prijsindexering wordt toegepast. De algemene uitkering gaat echter uit van lopende prijzen. Dit betekent dat voor de jaren 2026 en verder een omrekening moet plaatsvinden van lopende naar constante prijzen.

Stelpost omissie volume-accres

In de septembercirculaire is het volumeaccres (volumestijging) door de fondsbeheerders te laag geraamd. Volgens de nieuwe systematiek zou dit landelijk +/- € 50 miljoen hoger moeten zijn. De minister heeft dit inmiddels erkend en het ministerie van BZK heeft dit bevestigd. Dit wordt naar verwachting in de decembercirculaire bijgesteld. Op basis hiervan en volgens de richtlijn van de provincie in deze is voor de jaren 2025-2028 voor Wassenaar hiervoor een stelpost van € 50.000 opgenomen.

Ad 2. Uitkeringsbasis

Hoeveelheidsverschillen

Op basis van de meest recente CBS-gegevens is een aantal maatstaven op basis waarvan de algemene uitkering wordt berekend geactualiseerd. Met name een lager aantal bijstandsontvangers en personen met een laag opleidingsniveau zorgt hier voor een nadeel.

Ontwikkeling uitkeringsbasis

Bij de ontwikkeling van de uitkeringsbasis gaat het om de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dat is een ingewikkelde methode en daarom wordt gekozen voor een eenvoudige oplossing, namelijk de daling van de uitkeringsfactor. Op basis hiervan daalt de uitkeringsfactor in 2024 met 8 punten. Dit zorgt voor een nadeel in de jaren 2024-2028.

Ad 3. Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2024

Het Btw-Compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Dit plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. In 2024 bedraagt het BCF-plafond landelijk voor alle gemeenten € 4,3 miljard.

Op basis van de hogere BCF-afrekening over 2023 en het hogere voorschot voor 2024 is de stelpost BCF-afrekening voor 2025 verhoogd van € 375.000 naar € 670.000.

Ad 4. Taakmutaties

In de septembercirculaire 2024 is een aantal taakmutaties opgenomen die grotendeels betrekking hebben op het sociaal domein.

Toelichting Digitaal stelsel Omgevingswet

De gemeenten dragen vanaf 1 januari 2020 jaarlijks 70% bij aan de kosten van beheer en doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Informatiepunt

Leefomgeving (IPL0). In de septembercirculaire 2024 wordt de gemeentelijke bijdrage landelijk voor alle gemeenten , conform aanvullende afspraken, verhoogd met € 10,6 miljoen in 2024 oplopend tot € 25,1 miljoen structureel vanaf 2029. Dit zorgt voor Wassenaar voor nadeel in de algemene uitkering van € 16.000 in 2024 oplopend tot € 33.000 in 2028.

Toelichting besparingsverlies Jeugd

Het kabinet Schoof zet de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd door en laat de besparing Jeugdzorg vanaf 2026 structureel vervallen. In de septembercirculaire 2024 is dit verwerkt door een toevoeging aan het cluster Individuele voorzieningen jeugd van € 454.000 in 2026 en € 464.000 vanaf 2027. Vooruitlopend hierop was hiervoor al een stelpost opgenomen van jaarlijks € 450.000 voor de jaren 2026-2028.

Indexatie Wmo-demografie

Het Rijk en gemeenten werken aan de beheersbaarheid van de uitgaven van gemeenten voor de wettelijke zorgtaken Wmo. De verwachting is dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Vooruitlopend op de gekozen bekostigingsvorm is in de septembercirculaire 2024 vanaf 2026 een jaarlijks bedrag voor Wassenaar van € 100.000 oplopend tot € 300.000 in 2028 opgenomen.

Ad 5. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In de septembercirculaire is voor 2024 een nieuwe decentralisatie-uitkering opgenomen voor alleenverdienersproblematiek. Deze middelen zullen in 2025 worden ingezet. Daarnaast zijn een aantal uitkeringen gewijzigd.

Wet betaalbare huur

Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot huurprijzen en huurverhogingen in de gereguleerde sector.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van deze wet.

Alleenverdienersproblematiek

Voor financiële ondersteuning van huishoudens die als gevolg van alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen is voor 2024 een uitkering toegekend van € 19.780.

Openbare bibliotheken

In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek.

Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden.

Daarom wordt, aanvullend op de Kadernota 2025 (35.000 euro), in de najaarsnota 2024 voorgesteld € 48.000 extra toe te voegen voor 2025.

Budget WSW

De integratie-uitkering voor participatie zal met ingang van 2025 jaarlijks met € 12.000 worden verhoogd.